

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce, v právní věci žalobce: **JUDr. PhDr. I. S., Ph.D.**, zastoupen Mgr. Dr. Petrem Skalkou, advokátem se sídlem Olomoucká 2613/4, Prostějov, proti žalovanému: **Národní bezpečnostní úřad**, se sídlem Praha 5, Na Popelce 2/16, proti rozhodnutí ředitele žalovaného ze dne 25. 10. 2010, č. j. 185/2010-NBÚ/07-OP, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 6. 2014, č. j. 7A 206/2010 - 67, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 6. 2014, č. j. 7A 206/2010 - 67, **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ředitele žalovaného ze dne 25. 10. 2010, č. j. 185/2010-NBÚ/07-OP, byl zamítnut rozklad žalobce a potvrzeno prvoinstanční rozhodnutí žalovaného (dále „stěžovatel“), na jehož základě nebylo žalobci vydáno osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení „Důvěrné“. Důvodem pro nevydání osvědčení byl závěr stěžovatele, že žalobce nesplňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti, neboť u něj bylo shledáno bezpečnostní riziko spočívající v závažné a opakované činnosti proti zájmům České republiky [§ 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti (dále „zákon o ochraně utajovaných informací“)].

Žalobce se proti rozhodnutí o rozkladu bránil správní žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále „městský soud“) shledal důvodnou a rozhodnutí o rozkladu zrušil, především proto, že se žalobce neměl možnost seznámit se všemi podklady rozhodnutí. Městský soud stěžovatele zavázal, aby v novém řízení umožnil žalobci nahlédnout do výsledků šetření zpravodajské služby, které byly v předchozím řízení před žalobcem utajeny.

Rozsudek městského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, v níž navrhl i přiznání odkladného účinku dle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). Uvedl, že na základě napadeného rozsudku má povinnost seznámit stěžovatele s utajovanými informacemi, což dle jeho názoru povede k porušení zákona o ochraně utajovaných informací. Stěžovatel se domnívá, že by uvedeným postupem došlo k ohrožení zájmu na jednotném výkonu veřejné správy v souladu s právními předpisy, čímž by mohla vzniknout nenahraditelná újma. Stěžovatel má rovněž za to, že se přiznání odkladného účinku nedotkne nepřiměřeným způsobem práv třetích osob a nebude v rozporu s veřejným zájmem.

Žalobce se k návrhu na přiznání odkladného účinku vyjádřil dne 6. 10. 2014. S přiznáním odkladného účinku nesouhlasí, neboť se domnívá, že stěžovateli nemůže vzniknout

nenahraditelná újma. Dodává k tomu, že z textu kasační stížnosti vyplývá, že příslušná zpravodajská služba, vzhledem k časovému odstupu, již netrvá na označení předmětných informací ve smyslu § 133 odst. 2 a 3 zákona o ochraně utajovaných informací. Poukazuje rovněž na přípis, jímž stěžovatel informoval městský soud, že utajované informace již nadále nebudou podléhat režimu ustanovení § 133 odst. 2 a 3 zákona o ochraně utajovaných informací, a není tudíž třeba rozhodnutí o oddělení spisové dokumentace, přičemž s informacemi lze účastníka seznámit v souladu s § 45 odst. 6 s. ř. s. Dle žalobce tyto okolnosti vylučují vznik nenahraditelné újmy, jakožto podmínky pro přiznání odkladného účinku. Tento návrh by měl být zamítnut jako nedůvodný.

Nejvyšší správní soud nicméně shledal důvody pro přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Kasační stížnost nemá podle § 107 s. ř. s. odkladný účinek, avšak Nejvyšší správní soud jej může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. „[s]oud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.“

Pro nyní posuzovaný případ nepochybně přiměřeně platí závěry vyslovené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, publikované pod č. 1255/2007 Sb. NSS, kde rozšířený senát uvedl: „S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vybrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.“ V uvedeném rozhodnutí zdejší soud nastínil i typické příklady, které by odůvodňovaly přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podané správním orgánem. Obecně lze poznamenat, že se jedná o případy, kde by respektování soudního rozhodnutí mohlo způsobit závažné důsledky v důsledku povinnosti správního orgánu pokračovat po zrušení rozhodnutí krajským (zde městským) soudem v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost.

Na tomto místě je rovněž vhodné zdůraznit, že „[r]ozhodnutí o přiznání odkladného účinku žalobě a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou svou podstatou rozhodnutími předběžné povahy a nelze v nich předjímat rozhodnutí o věci samé. Proto nelze při rozhodování podle § 73 odst. 2 a § 107 s. ř. s. vždy učinit jednoznačný (konečný) závěr, že správní rozhodnutí má za následek újmu pro žalobce či stěžovatele“ (blíže k tomu v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76). Nejvyšší správní soud proto ani v tomto rozhodnutí žádným způsobem nepředjímá rozhodnutí ve věci.

V daném případě podal stěžovatel návrh na přiznání odkladného účinku, neboť se domnívá, že respektováním napadeného rozsudku bude nucen porušit zákon o ochraně utajovaných informací, čímž by mohla vzniknout nenahraditelná újma například již ve smyslu zpochybnění jednotného postupu v případech ochrany utajovaných skutečností. Předně lze podotknout, že s. ř. s. v nyní účinném znění již pro přiznání odkladného účinku nepožaduje, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly nenahraditelnou újmu. Postačí, že se jedná o újmu nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám.

Důvodem pro vznik takové újmy však zcela jistě není subjektivní názor stěžovatele, že je soudní rozhodnutí chybné, přičemž jeho výkon bude znamenat porušení zákona. Tato otázka bude předmětem přezkumu před Nejvyšším správním soudem teprve v řízení o věci samé. Ostatně s ohledem na předběžnou povahu rozhodnutí o odkladném účinku by ani nebylo dost dobře možné, aby o takové námitce zdejší soud nyní rozhodoval. Argumentace stěžovatel

pokračování

by navíc znamenala, že každé kasační stížnosti podané správním orgánem z důvodu nesprávné aplikace zákona soudem [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], by Nejvyšší správní soud musel na návrh správního orgánu odkladný účinek přiznat. Takový výklad by byl v rozporu s principem, že se kasační stížnosti přiznává odkladný účinek jen ojedinele.

Z obsahu samotného návrhu lze však dovodit, že jeho primárním důvodem je obava stěžovatele z důsledků, které by mohly být respektováním napadeného rozsudku způsobeny. V daném případě se jedná o odtajnění informací, které však mají zůstat utajeny. Nejvyšší správní soud považuje tyto důsledky za dostatečně závažné pro přiznání odkladného účinku. Je nutné si uvědomit, že jedním z účelů utajení informací je zamezit k nim přístup osobám, které nedisponují potřebným oprávněním. Pro posuzovanou věc je důležité sdělení stěžovatele ze dne 2. 6. 2014, v němž stěžovatel městskému soudu tlumočil názor původce informací – Bezpečnostní informační služby – na jejich utajení. Z uvedeného sdělení lze dovodit, že utajení obou předmětných dokumentů trvá, ačkoli u jednoho došlo k přehodnocení stupně utajení z „Důvěrné“ na „Vyhrazené“. Bezpečnostní informační služba rovněž usoudila, že by žalobci mohlo být umožněno seznámit se s informacemi v rámci soudního řízení. K tomu však v řízení o žalobě nedošlo a městský soud uložil stěžovateli povinnost, aby žalobce s informacemi seznámil. Právě proti této povinnosti stěžovatel důrazně protestuje. V případě, kdy by kasační stížnosti nebyl přiznán odkladný účinek, musel by stěžovatel postupovat v souladu s právním názorem městského soudu. Pokud by následně Nejvyšší správní soud kasační stížnosti vyhověl, nebyla by jediná možnost, jak chybný důsledek zvrátit – stěžovatel by již žalobce s informacemi seznámil. Předmět sporu by tím fakticky odpadl. Přezkum kasační stížnosti by se tím dostal toliko do roviny akademické úvahy, neboť účelu zákona o ochraně utajovaných informací by již nebylo možné dosáhnout. Důvodem přiznání odkladného účinku je tak především snaha zabránit nevratným krokům, po nichž by již nebylo rozhodování kasačního soudu dostatečně účinné (přiměřeně srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2006, sp. zn. IV. ÚS 581/06).

Ze zjištěných skutkových okolností je rovněž zřejmé, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nemůže žalobci vzniknout prakticky žádná újma. Právě ta sdělení stěžovatele, jimiž žalobce zdůvodňuje zamítavý postoj k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jakož i samotné napadené rozhodnutí stěžovatele, jsou toho důkazem. Z těchto zdrojů je především zjevné, že se jedná o podklady žalobci známé (v minulosti již sdělené). Přístup k nim tak postrádá pro žalobce smysl, zatímco nakládání s těmito skutečnostmi (stále utajovanými ve smyslu zákona o utajovaných skutečnostech) stěžovatelem i nadále vyžaduje dodržovat režim, upravený zmíněným zákonem. Na straně stěžovatele tedy rozhodně trvá hrozba spočívající v odtajnění informací neoprávněné osobě, respektive v donucení stěžovatele jednat v rozporu se zákonem (viz ustanovení § 122 odst. 3 zákona o utajovaných skutečnostech).

Z výše uvedeného vyplývá, že přiznání odkladného účinku je v souladu se shora vymezeným veřejným zájmem, zatímco žalobce ve svých právech nijak dotčen být nemůže. Vzhledem k tomu Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 107 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. tak, že kasační stížnosti stěžovatele proti rozsudku městského soudu přiznal odkladný účinek.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu